

Den 28. november 2024

SAMLENOTAT

om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2023/1115 for så vidt angår bestemmelser vedrørende anvendelsesdatoen

- *Sagen forventes forelagt til beslutning i Rådet i december.*

KOM (2024) 0452

side 2

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2023/1115 for så vidt angår bestemmelser vedrørende anvendelsesdatoen. KOM (2024) 0452

Nyt notat

Resumé

Forslaget til skovrydningsforordningen blev vedtaget den 31. maj 2023, trådte i kraft den 29. juni 2023 og finder anvendelse fra den 30. december 2024.

Kommissionen har den 3. oktober 2024 fremsat forslag om ændring af forordning (EU) 2023/1115 ('skovrydningsforordningen') for så vidt angår bestemmelser vedrørende anvendelsesdatoen (i det følgende "ændringsforslaget"). Forslaget er oversendt til Rådet i en dansk sprogudgave den 7. oktober 2024.

Såfremt ændringsforslaget vedtages, vil det indebære, at forpligtelserne for virksomheder udskydes 12 måneder, således virksomheder først skal leve op til kravene om skovrydningsfrie produkter fra d. 30. december 2025 i stedet for fra d. 30. december 2024, som oprindeligt vedtaget i EU. Dernæst vil overgangsperioden fra de gamle til de nye regler for tømmerprodukter blive forlænget tilsvarende i 12 måneder. Endelig vil datoen for Kommissionens klassificering af lande og dele heraf i høj- og lavrisiko blive udskudt seks måneder til 30. juni 2025, i stedet for d. 30. december 2024.

Regeringen støtter Kommissionens ændringsforslag om udsættelse.

Baggrund

Forslaget til skovrydningsforordningen blev vedtaget den 31. maj 2023 og trådte i kraft den 29. juni 2023 og finder anvendelse fra den 30. december 2024¹.

Kommissionen har ved KOM (2024) 452 final/2 den 3. oktober 2024 fremlagt ændringsforslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af skovrydningsforordningen for så vidt angår bestemmelser vedrørende anvendelsesdatoen. Forslaget er oversendt til Rådet i en dansk sprogudgave den 7. oktober 2024.

Ændringsforslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 192, stk. 1, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Formål og indhold

Ændringsforslaget har til formål at udsætte anvendelsesdatoen for skovrydningsforordningen med 12 måneder og datoerne i andre indbyrdes forbundne bestemmelser heri. Ændringerne omfatter 1) anvendelsesdatoen for forpligtelserne for virksomheder og kompetente myndigheder, 2) Kommissionens beføjelse til at klassificere lande eller dele heraf, hvor der er lav eller høj risiko for skovrydning, 3) ophævelsen af tømmerforordningen samt overgangsbestemmelserne og 4) bestemmelserne om udskudt anvendelse af skovrydningsforordningen for mikrovirksomheder og små virksomheder.

Det betyder, at reglerne vedrørende de materielle forpligtelser, jf. artikel 38, stk. 2, i skovrydningsforordningen, vil blive anvendt fra den 30. december 2025 i stedet for fra den 30. december 2024. Andre tilknyttede datoer vil blive justeret i overensstemmelse hermed for at udskyde anvendelsen af de respektive regler med 12 måneder. Med henblik på at sikre, at operatører og forhandlere har oplysninger om landerisikoinddelingen i

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R1115>

god tid før deres due diligence-forpligtelser træder i kraft, udsættes datoen for Kommissionens klassificering af lande og dele heraf i høj- og lavrisiko, med kun seks måneder fra d. 30. december 2024 til 30. juni 2025.

Det bemærkes, at ændringsforslaget ikke lægger op til en udskydelse af datoerne for EU-Kommissionens revision af skovrydningsforordningen.

Ændringsforslaget har ifølge EU-kommissionen til formål at give tredjelande, medlemsstaterne samt operatører og forhandlere mere tid til bedre at forberede sig på de nye forpligtelser. EU-Kommissionen finder, at udsættelsen er nødvendig for at de berørte aktører kan være fuldt forberedte, og navnlig for at operatørerne og forhandlerne har mulighed for at indføre de nødvendige due diligence-ordninger, så de fuldt ud kan leve op til deres forpligtelser.

Der henvises til samlenotat af 15. juni 2022 for beskrivelse af formål og indhold af skovrydningsforordningen².

Europa-Parlamentets udtalelser

Skovrydningsforordningen blev vedtaget den 31. maj 2023 og trådte i kraft den 29. juni 2023. Europa-Parlamentet har med et flertal primært bestående af den borgerlige konservative fløj d. 14. november 2024 vedtaget en række supplerende ændringsforslag til skovrydningsforordningen.

Ændringerne omfatter indførelse af en yderligere og mere lempelig "ingen-risiko" kategori, udover de tre risikokategorier, som allerede er en del af forordningen. For lande, som kategoriseres som "ingen risiko", vil der for import, eksport og handel med de omfattede varer være færre krav om dokumentation. Et land kategoriseres som "ingen risiko" når 1) skovarealet har været stabilt eller er steget siden 1990, 2) Paris-klimaaføtalen og internationale konventioner om menneskerettigheder og bekæmpelse af skovrydning er underskrevet og 3) regler om forebyggelse af skovrydning og skovbevarelsen på nationalt plan er implementeret effektivt med fuld gennemsigtighed og overvågning. De eksisterende kategoriseringer er lav-, mellem- og højrisiko.

Desuden omfatter ændringsforslagene et krav om at informations- og benchmarkingsystemet, som Kommissionen skal stille til rådighed, skal være klar og fuldt funktionsdygtige senest seks måneder før reguleringen finder anvendelse, og hvis det ikke er tilfældet skal anvendelsesdatoen udskydes tilsvarende.

Afdækning af potentielle implikationer af Europa-Parlamentets ændringsforslag med hensyn til forenelighed med WTO-reglerne udestår, men Rådets juridiske tjeneste vurderer at ændringsforslagene, vil skabe juridisk usikkerhed og indebære en procesrisiko, herunder pga. uklarheder og tvivl om WTO-medholdighed.

Nærhedsprincippet

Ændringsforslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Da det er nødvendigt at ændre skovrydningsforordningen for at udsætte dens anvendelse, kan målene for dette initiativ ikke opfyldes af medlemsstaterne selv.

Gældende dansk ret

Ministeren for grøn trepart har den 3. oktober fremsat lovforslag L 40 om ændring af lov om naturbeskyttelse og om ophævelse af lov om administration af Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ. Lovforslaget har til formål at fastsætte supplerede bestemmelser til skovrydningsforordningen om tilsyn, gebyr og konfiskation m.v., således de danske regler kan bringes i overensstemmelse med skovrydningsforordningens oprindelige anvendelsesdato, den 30. december 2024. Lovforslaget er planlagt 3. behandlet i Folketinget den 28. november 2024 og forventes at træde i kraft den 30. december 2024. Lovforslaget forventes udmøntet i en bekendtgørelse, der ligeledes forventes at træde i kraft den 30. december 2024.

² <https://www.eu.dk/samling/20211/raadsmoede/577131/bilag/2/index.htm>

Ministeriet for Grøn Trepert vurderer, at lovforslaget forsat vil kunne blive vedtaget, som planlagt. En evt. udsættelse vil, ift. lovforslaget, alene have betydning for datoen for ophævelsen af tømmerforordningen samt overgangsbestemmelserne, der vil kunne blive håndteret i et senere lovforslag, da ophævelsen af tømmerforordningen og overgangsbestemmelserne forslås udskudt fra 2027 til 2028 i ændringsforslaget.

Konsekvenser

Ændringsforslaget ændrer blot anvendelsesdatoen for skovrydningsforordningen og de dertil knyttede datoer, hvorfor Kommissionen ikke har foretaget en ny konsekvensanalyse.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Ændringsforslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, som omtalt i afsnittet 'Gældende dansk ret'. Ændringsforslaget ændrer alene anvendelsesdatoen for skovrydningsforordningen og de dertil knyttede datoer.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved ændringsforslaget forventes at være begrænsede for både virksomheder og myndigheder. Der kan dog være statsfinansielle og erhvervsøkonomiske udgifter i 2025 forbundet med udskydelsen bl.a. til finansiering af omkostninger til aflønning af personale, som allerede er ansat til at varetage implementeringen af skovrydningsforordningen.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter, som følger af EU-retsakter, afholdes inden for eksisterende bevilningsrammer, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom. Udgifterne forudsættes gebyrfinansieret.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

I Kommissionens konsekvensvurdering, der er udarbejdet i forbindelse med forslaget til skovrydningsforordningen, blev det estimeret, at skovrydningsforordningen vil medføre en reduktion af den EU-drevne skovrydning og skovforringelse på over 71.920 hektar årligt i 2030 og dermed en reduktion af EU's klimapåvirkning med mindst 31,9 mio. tons årligt. Med ændringsforslaget vil effekterne på verdens skove og klimaet blive udskudt med ét år.

Høring

Ændringsforslaget har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget med frist den 22. oktober 2024.

Dansk Erhverv støtter formålet med skovrydningsforordningen, som skal minimere EU's bidrag til den globale skovrydning og skovforringelse og reducere EU's bidrag til drivhusgasemissioner og det globale tab af biodiversitet. De finder dog, at skovrydningsforordningen stiller vidtrækkende krav til europæiske virksomheder, som via en række sporbarheds-, analyse- og risikominimeringsværktøjer skal sikre, at relevante varer, der handles på EU-markedet ikke har forårsaget skovrydning og, at varerne er produceret i overensstemmelse med relevant lovgivning i produktionslandet.

Dansk erhverv finder, at uagtet de danske myndigheder har været gode til at dele deres viden med erhvervet, har EU-Kommissionen været længe om at udarbejde vejledning. Hertil kommer, at Kommissionens it-systemer og landebenchmarkingen fortsat er under udvikling. Kommissionens implementeringsproces er således frustrerende for danske virksomheder.

På denne baggrund støtter Dansk Erhverv Kommissionens ændringsforslag om udskydelse, så virksomheder får mulighed for at styrke implementeringen og due diligence-processerne i hele forsyningskæden med en vis ensartethed og kvalitet i de systemer, der skal udvikles. Herunder skal den eventuelle udskydelse særligt bruges til understøttelse af mikrovirksomheder og små virksomheder. En eventuel udskydelse vil desuden gøre det muligt for flere virksomheder at teste EU-Kommissionens IT-system.

Afslutningsvist bemærker Dansk Erhverv, at ændringsforslaget ikke lægger op til en udskydelse af datoerne for revision af skovrydningsforordningen, hvilket de mener, ville have været hensigtsmæssigt. Dansk Erhverv finder dog, at det er mere essentielt at få en eventuel forlængelse effektueret, end at udvande forslaget med ændringer samt eventuel yderligere forhandling af beslutningsprocessen i EU.

Dansk Industri bakker fortsat op om skovrydningsforordningen og beklager, at de mange forsinkelser på vejledning, guidance og forberedelse af systemer fra EU-Kommissionens side har ført til, at Kommissionen få måneder inden anvendelsesdatoen foreslår udskydelse. En ærgerlig situation for de mange virksomheder, der har investeret mange ressourcer i at gøre sig klar til den oprindelige anvendelsesdato. Dansk Industri bemærker dog, at de kompetente myndigheder selvfølgelig skal være i stand til at vejlede erhvervslivet fyldestgørende og i ordentlig tid, herunder vejlede om, hvordan virksomhederne også udenfor EU skal leve op til lovgivningen. Dansk Industri har efterlyst vejledning på området fra EU-Kommissionen.

Dansk Industri finder, at EU-Kommissionens ændringsforslag kommer meget sent. Derfor er deres vigtigste hensyn nu, at erhvervslivet gives en meget hurtig og endelig afklaring af, hvornår kravene finder anvendelse. Dansk Industri opfordrer derfor til ensidig opbakning om EU-Kommissionens forslag om udskydelse af anvendelsesdatoen i en hurtig proces på tværs af EU's Ministerråd og EU-Parlamentet.

DAKOFO (Dansk Korn & Foder) støtter formålet med skovrydningsforordningen, men samtidigt bakker de op om EU-Kommissionens ændringsforslag om udskydelse. DAKOFO finder ikke, at forsyningskæderne og virksomhederne er klar til den oprindelige anvendelsesdato. Bl.a. mener DAKOFO, at EU-Kommissionen endnu ikke har givet tilstrækkelig vejledning til de omfattede virksomheder samt, er det er deres vurdering, at EU-systemerne ikke er klar til at håndtere reguleringen. Endelig udtrykker DAKOFO bekymring for, at skovrydningsforordningen vil få betydelige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Verdens Skove og WWF Verdensnaturfonden finder det dybt beklageligt, at EU-Kommissionen har fundet det nødvendigt at fremsætte ændringsforslaget og udskydelse. Verdens skove mener, at skovrydningsforordningen er udtryk for banebrydende regulering og et nødvendigt skridt i den rigtige retning for at stoppe den globale skovrydning, mens WWF udtrykker, at implementering og efterlevelse af skovrydningsforordningen er af højeste prioritet for WWF og afgørende for at vende tabet af biodiversitet til fremgang.

Sammen med 226 andre civilsamfundsorganisationer offentliggjorde Verdens Skove og WWF den 15. oktober 2024 et åbent brev til Europa-Parlamentet og Medlemslandene i Ministerrådet, med en klar opfordring om, at forkaste EU-Kommissionens ændringsforslag om udskydelse. Verdens skove opfordrer Danmark til at arbejde for at skovrydningsforordningen ikke udvandes yderligere. De finder, at det er helt essentielt for forordningens effekt, at der ikke åbnes for andre ændringer af forordningen, og at virksomheder, civilsamfund og producentlande kan regne med, at det, der står i forordningen på nuværende tidspunkt, også er det, som fortsat er gældende.

Verdens Skove og WWF understreger, at EU-Kommissionens ændringsforslag kan have store negative konsekvenser for skovene globalt, da skovrydningen vil fortsætte uhindret og fortsat kan ende på det europæiske marked, hvilket netop var forordningens mål at stoppe. Desuden mener de, at ændringsforslaget udelukkende gavner de virksomheder, som ikke ønsker at ændre deres forretningstilgang på bekostningen af naturens ressourcer. Verdens Skove og WWF udtrykker bekymring for det signal, der sendes om EU's beslutnings- og lovgivningsprocesser generelt, når EU-Kommissionen foreslår at forlænge implementeringen af skovrydningsforordningen.

Endelig opfordrer Verdens skove og WWF til, at Danmark arbejder for at sikre, at EU-Kommissionen yder den nødvendige støtte til producentlandene og især de småproducenter i tredjelande, som skal leve op til forordningen for at kunne sælge deres produkter i EU. EU-Kommissionens ændringsforslag om udskydelse vil

ikke gøre den store forskel i producentlandene, medmindre det medfølges af ressourcer og støtte til at implementere nye systemer.

Landbrug & Fødevarer støtter fælles EU-regler for at undgå, at EU's import medvirker til global skovrydning, dog mener de, at reglerne i skovrydningsforordningen er mere handelsrestriktive end nødvendigt for at opnå målet med lovgivningen. Landbrug & Fødevarer giver udtryk for, at EU-Kommissionen er langt bagud med deres forberedelse, bl.a. ift. vejledning, landebenchmarking og informationssystem. Derfor opfordrer de til, at regeringen støtter EU-Kommissionens ændringsforslag. Endelig opfordrer Landbrug & Fødevarer regeringen til at insistere på, at EU-Kommissionen intensiverer samarbejdet med berørte tredjelande om implementering af reglerne.

Træ- og Møbelindustrien støtter fuldt ud målsætningen om at stoppe den globale skovrydning. De ser det som afgørende for både klimaet, biodiversiteten og fremtidige generationer. Dog mener de, at manglen på essentielle værktøjer, klare fortolkninger og vejledninger har skabt betydelig usikkerhed omkring, hvordan virksomhederne skal efterleve kravene i praksis.

Træ- og Møbelindustrien støtter EU-Kommissionens ændringsforslag, idet de dog udtrykker ærgrelse over, at situationen har nødvendiggjort en udskydelse af skovrydningsforordningen. De finder, at en forlængelse på 12 måneder vil give virksomhederne den nødvendige tid til at forberede sig på de omfattende krav og sikre en effektiv gennemførelse af reglerne. Samtidigt udtrykker de, at det er yderst vigtigt, at der træffes en hurtig beslutning om udsættelsen af hensyn til den nuværende usikkerhed for virksomheder i EU og tredjelande. Endelig opfordrer de myndighederne til at prioritere udarbejdelsen af den nødvendige vejledning og de rette værktøjer i god tid, så virksomhederne kan forberede sig bedst muligt.

Generelle forventning til andre landes holdninger

Medlemsstaterne har generelt budt forslaget velkommen, og det er vurderingen, at ingen medlemsstater vil stemme imod EU-Kommissionens ændringsforslag om at udskyde anvendelsesdatoen for skovrydningsforordningen med 12 måneder. Samtidigt har der i Rådet været bred opbakning til at afvise Europa-Parlamentets yderligere ændringer.

Regeringens generelle holdning

Regeringen ønsker, at skovrydningsforordningen finder anvendelse hurtigst muligt. Danske myndigheder er klar til at implementere pr. udgangen af 2024. Det er samtidig regeringens indtryk, at mange virksomheder har gjort en stor indsats for at blive klar til tiden, men regeringen er også opmærksom på, at der for en række virksomheder stadig er udfordringer grundet sen afklaring på fortolkningsspørgsmål fra EU-Kommissionens side. Dertil kommer hensynet til en række tredjelande, der har givet udtryk for, at de ikke kan nå at blive klar til 30. december 2024. Regeringen finder på den baggrund, at der stadig kan være behov for at udvise fleksibilitet omkring ikrafttrædelsesdatoerne, jf. regeringens generelle holdning i samlenotat af 15. juni 2022 vedr. skovrydningsforordningen. Regeringen støtter derfor EU-Kommissionens ændringsforslag om udsættelse.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Kommissionens oprindelige forslag om skovrydning (vedtaget ved forordning 2023/1115) blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 23. juni 2022 forud for rådsmødet (miljø) den 28. juni 2022, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 15. juni 2022.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.